

reg. nr: Awb 04 - 132 NABW
uitspraakdatum: 19 augustus 2004

**RECHTBANK HAARLEM, sector bestuursrecht
enkelvoudige kamer**

UITSpraak

in de zaak van:

D. Stokkel,
wonende te Bloemendaal,
eiseres,
gemachtigde: mr. B. Wernik, advocaat te Haarlem,

-- tegen --

het college van burgemeester en wethouders van Bloemendaal,
verweerder.

1. Ontstaan en loop van het geding

Bij besluit van 26 september 2003 heeft verweerder aan eiseres de verplichtingen gericht tot het verkrijgen van arbeid op grond van de Algemene bijstandswet (Abw) opgelegd.

Tegen dit besluit heeft eiseres bij brief van 27 september 2003 bezwaar gemaakt.

Bij besluit van 6 januari 2004 heeft verweerder het bezwaar ongegrond verklaard.

Tegen dit besluit heeft eiseres bij brief van 16 januari 2004, aangevuld bij brief van 9 februari 2004, beroep ingesteld.

Verweerder heeft op de zaak betrekking hebbende stukken ingezonden en een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld ter zitting van 24 juni 2004, alwaar eiseres in persoon is verschenen, bijgestaan door haar gemachtigde, mr. Wernik, voornoemd, en verweerder zich heeft doen vertegenwoordigen door R. Rehwinkel, werkzaam bij de gemeente Bloemendaal.

2. Overwegingen

2.1. Met ingang van 1 januari 2004 is de Wet werk en bijstand (WWB) in werking getreden en is de Abw ingetrokken. Het bestreden besluit is tot stand gekomen onder de werking van de Abw. Ingevolge artikel 21, lid 1, aanhef, onder a, van de Invoeringswet WWB dient in het onderhavige geval, nu het bezwaarschrift vóór de peildatum, zijnde 31 december 2003, is ingediend, met toepassing van de Abw te worden beslist.

2.2. Eiseres ontvangt een bijstandsuitkering naar de norm van een alleenstaande ouder. Ingevolge artikel 107, tweede lid van de Abw, was zij vrijgesteld van de in artikel 113 van de Abw genoemde verplichtingen die gericht zijn op verkrijgen van arbeid omdat zij een volledig verzorgende taak heeft voor een of meer ten laste komende kinderen jonger dan vijf jaar. Op 19 september 2003 is haar jongste kind vijf jaar geworden. Bij besluit van 26 september 2003 heeft verweerder aan eiseres bericht dat vanaf 19 september 2003 de vrijstelling is vervallen en zij nu volledig aan de verplichtingen genoemd in artikel 113 van de Abw moet voldoen.

2.3. De rechtbank heeft uit het (aanvullend) beroepschrift en hetgeen ter zitting is gesteld opgemaakt dat de grieven van eiseres als volgt zijn samen te vatten. Eiseres heeft aangevoerd dat verweerder vooraleer een besluit over haar arbeidsverplichtingen te nemen haar had moeten horen. Daarnaast heeft eiseres gesteld dat verweerder ten onrechte haar individuele omstandigheden niet in het besluit heeft meegewogen. Met name de omstandigheid dat eiseres (nog) niet kan beschikken over goed geregelde kinderopvang had verweerder moeten doen begrijpen dat het volledig opleggen van de arbeidsverplichtingen niet mogelijk is, aldus eiseres.

2.4. Verweerder heeft het besluit tot oplegging van de volledige arbeidsverplichtingen gebaseerd op het standpunt dat eiseres niet langer ontheven kan worden van de arbeidsverplichtingen (artikel 107, lid 2 van de Abw), omdat haar jongste kind vijf jaar is geworden. In het primaire besluit heeft verweerder aangegeven dat eiseres vóór 31 oktober 2003 een inschrijfbewijs van de Centrale organisatie werk en inkomen (CWI) dient te tonen. Verweerder heeft gesteld dat inschrijving bij de CWI noodzakelijk is om een reïntegratieadvies te verkrijgen. Op grond van dit reïntegratieadvies kan, zo stelt verweerder, vervolgens besloten worden om al dan niet over te gaan tot (gedeeltelijke) ontheffing van arbeidsverplichtingen.

2.5. Met betrekking tot de grief van eiseres dat zij niet is gehoord overweegt de rechtbank het volgende. Voordat een bestuursorgaan een beschikking geeft waartegen een belanghebbende die de beschikking niet heeft gevraagd naar verwachting bedenkingen zal hebben, stelt het bestuursorgaan die belanghebbende in de gelegenheid zijn zienswijze naar voren te brengen, indien de beschikking zou steunen op feiten en belangen die de belanghebbende betreffen (artikel 4:8 Algemene wet bestuursrecht, Awb). Gelet op de bezwaren die eiseres in eerdere (ten tijde van het nemen van het besluit nog lopende) procedures tegen verweerdere besluiten heeft geuit, kon verweerder er niet vanuit gaan dat eiseres geen bedenkingen tegen de beschikking zou hebben. Door eiseres niet in de gelegenheid te stellen haar zienswijze naar voren te brengen voordat het primaire besluit werd genomen, heeft verweerder gehandeld in strijd met artikel 4:8 van de Awb. De rechtbank is van oordeel dat dit echter niet zonder meer leidt tot de conclusie dat het bestreden besluit reeds hierom geen stand kan houden. Indien ten onrechte een belanghebbende niet is gehoord, zal dit gebrek immers in beginsel hersteld kunnen worden door de belanghebbende in de bezwaarschriftprocedure alsnog in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te brengen. Niet in geding is dat verweerder eiseres heeft uitgenodigd haar bezwaar tegen het primaire besluit mondeling toe te lichten. Eiseres heeft

daarop gereageerd met een schrijven van 28 oktober 2003 aan de commissie van advies voor bezwaar- en beroepschriften, waarin zij onder andere voorstelt af te zien van het horen. De rechtbank kan deze brief van eiseres niet anders begrijpen dan dat eiseres verklaart geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord. Ingevolge artikel 7:3 van de Awb kon verweerder afzien van het horen van eiseres en kan de grief van eiseres hieromtrent niet slagen.

2.6. Het bestreden besluit is een besluit als bedoeld in artikel 70 van de Abw. In dat artikel is in het eerste lid bepaald:

Bij een besluit tot toekenning of voortzetting van bijstand wordt, in een bijlage, mededeling gedaan van de rechten en plichten van de belanghebbende, die verband houden met de toekenning of voortzetting van bijstand. Hierbij wordt ten minste mededeling gedaan van:

- a. de verplichting tot het doen van mededeling en het verlenen van medewerking, bedoeld in artikel 65;
- b. de verplichtingen als bedoeld in hoofdstuk VIII die in het betrokken geval aan de bijstand zijn verbonden.

2.7. Hiermee is met het oog op de rechtszekerheid voor de betrokkene, gelet op de gevolgen die het niet nakomen van deze verplichtingen met zich kan brengen, bepaald wat in de schriftelijke mededeling van het besluit tot toekenning of voortzetting van de bijstand ten minste moet worden medegedeeld. In het onderhavige geding gaat het met name om de in artikel 70, eerste lid, aanhef en sub b, genoemde verplichtingen als bedoeld in hoofdstuk VIII. Hoofdstuk VIII ("Aan de bijstand verbonden verplichtingen"; artikelen 106 tot en met 115 van de Abw) heeft betrekking op alle bijstandsgerechtigden. In artikel 111 van de Abw is onder meer bepaald dat de bijstand erop is gericht de belanghebbende in staat te stellen zelfstandig in het bestaan te voorzien. Burgemeester en wethouders bevorderen dat de belanghebbende gebruik maakt van voorzieningen die bijdragen aan diens zelfstandige bestaansvoorziening. Ingevolge artikel 113, lid 1 van de Abw is de bijstandsgerechtigde die voor de zelfstandige voorziening in het bestaan is aangewezen op arbeid in dienstbetrekking onder meer verplicht ervoor te zorgen dat hij als werkzoekende geregistreerd is bij de CWI.

2.8. Met betrekking tot het opleggen van verplichtingen als bedoeld in hoofdstuk VIII geldt als uitgangspunt dat in de individuele situatie dient te worden onderzocht op welke wijze bevorderd kan worden dat de betrokkene weer zelfstandig in het bestaan kan voorzien. Op basis van die individuele beoordeling wordt vastgesteld welke verplichtingen vervolgens aan de bijstand moeten worden verbonden.

2.9. Artikel 107 van de Abw luidt als volgt:

1. Burgemeester en wethouders kunnen besluiten verplichtingen als bedoeld in dit hoofdstuk niet op te leggen, dan wel van zodanige verplichtingen tijdelijk ontheffing te verlenen, in gevallen waarin daartoe naar hun oordeel aanleiding bestaat om redenen van medische of sociale aard, dan wel om redenen gelegen in de aard en het doel van de bijstand.
2. Aan de ouder met een volledige verzorgende taak voor een of meer ten laste komende kinderen, dan wel pleegkinderen, jonger dan vijf jaar, worden de verplichtingen bedoeld in dit hoofdstuk niet opgelegd.
3. Ten aanzien van de ouder met een gedeeltelijk verzorgende taak of gehuwden die de verzorgende taak bedoeld in het tweede lid gezamenlijk uitoefenen geldt dat de ver-

plichtingen bedoeld in dit hoofdstuk aan die ouder onderscheidenlijk die ouders worden opgelegd met dien verstande dat deze onderscheidenlijk ieder van beiden voor de helft van de geldende volledige arbeidstijd per week beschikbaar moet zijn voor inschakeling in de arbeid.

2.10. Verweerder heeft verzuimd, alvorens over te gaan tot een besluit op grond van artikel 70 van de Abw, te onderzoeken of er in het geval van eiseres aanleiding bestaat om gebruik te maken van de in artikel 107, eerste lid, van de Abw gegeven bevoegdheid tot ontheffing van zodanige verplichtingen dan wel anderszins de op te leggen verplichtingen zoals genoemd in artikel 113 van de Abw naar omvang te concretiseren. In strijd met het bepaalde in artikel 70, eerste lid, aanhef en sub b van de Abw heeft verweerder bij het primaire besluit slechts verwezen naar de – algemene – verplichtingen van artikel 113 van de Abw. Nu artikel 70, eerste lid, aanhef en sub b van de Abw expliciet verwijst naar het gehele hoofdstuk VIII van de Abw had verweerder niet kunnen volstaan met het opleggen van de verplichtingen zoals die voortvloeien uit slechts één artikel van dat hoofdstuk. Al bij het primaire besluit had verweerder uitdrukkelijk en gemotiveerd op zijn minst ook dienen te beslissen over de (wijze van) toepassing van het bepaalde in artikel 107, eerste lid, van de Abw voor het geval van eiseres.

2.11. Voor het standpunt van verweerder dat eerst de volledige arbeidsverplichtingen worden opgelegd en van eiseres wordt geëist zich als werkzoekende bij de CWI te registreren, omdat verweerder (door het met de CWI overeengekomen contract) eerst dan in staat wordt gesteld te beoordelen of aanleiding bestaat eiseres te ontheffen van haar arbeidsverplichtingen of anderszins de op te leggen verplichtingen van artikel 113 van de Abw te concretiseren, vindt de rechtbank geen steun in de Abw. Immers verweerder zal zich eerst een oordeel dienen te vormen omtrent het al dan niet opleggen van de arbeidsverplichtingen voordat deze opgelegd kunnen worden. In het kader van deze besluitvormingsprocedure kan verweerder van een bijstandsgerechtigde wel alle nodige medewerking verlangen (artikel 65, lid 2 van de Abw), zoals het inschrijven bij de CWI en het meewerken aan het opstellen van een reïntegratieadvies door de CWI.

2.12. Het voorgaande leidt ertoe dat het beroep van eiseres gegrond is. Het bestreden besluit zal worden vernietigd wegens strijd met het bepaalde in artikel 7:12 van de Awb.

2.13. Ter voorlichting van eiseres merkt de rechtbank op dat het feit dat het besluit op formele gronden wordt vernietigd, niet betekent dat bij een nieuw besluit haar de arbeidsverplichtingen niet opgelegd zouden kunnen worden. De rechtbank acht het aangewezen het volgende (ten overvloede) op te merken. Zoals ter zitting is besproken zullen partijen met elkaar in overleg treden om de huidige impasse te doorbreken. De rechtbank gaat ervan uit dat verweerder en eiseres zich zullen inspannen om tot een oplossing te komen en dat verweerder en eiseres in dit overleg een coöperatieve oplossingsgerichte houding naar elkaar zullen tonen.

3. Beslissing

De rechtbank

- 3.1. verklaart het beroep gegrond;
- 3.2. gelast dat de gemeente Bloemendaal het door eiseres betaalde griffierecht van € 31,-- aan haar vergoedt;
- 3.3. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Bloemendaal in de door eiseres gemaakte proceskosten tot een bedrag van in totaal € 322,--, welk bedrag de gemeente Bloemendaal aan haar dient te betalen.

Deze uitspraak is gedaan door mr. J.M. Ghrib, lid van de enkelvoudige kamer, in tegenwoordigheid van mr. H.R.A. Horing, als griffier en uitgesproken in het openbaar op 19 augustus 2004 in tegenwoordigheid van de griffier.

Afschrift verzonden op: **23 AUG. 2004**

Tegen deze uitspraak staat hoger beroep open bij de Centrale Raad van Beroep, Postbus 16002, 3500 DA Utrecht. Het hoger beroep dient te worden ingesteld door het indienen van een beroepschrift binnen zes weken onmiddellijk liggend na de dag van verzending van de uitspraak door de griffier.

Voor eensluidend afschrift.
De griffier van de rechtbank te Haarlem